

Sygnatura akt VI Ka 940/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **16 stycznia 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Schoenborn

Sędziowie SSO Grażyna Tokarczyk

SSO Agata Gawron-Sambura (spr.)

Protokolant Natalia Skalik-Paś

przy udziale Jolanty Mandziej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2015 r.

sprawy **1. J. P., syna M. i J.**

ur. (...) w W.

oskarżonego z art. 278§1 kk

2. E. P., córki F. i J.

ur. (...) w P.

oskarżonej z art. 278§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 23 lipca 2014 r. sygnatura akt VII K 76/13

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 439 § 1 pkt 9 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i:

- na mocy art. 5 § 1 pkt 4 kpw umarza postępowanie o czyn zarzucony oskarżonym w punkcie 1 aktu oskarżenia stanowiący obecnie wykroczenie z art. 119 § 1 kw z powodu przedawnienia orzekania, a na mocy art. 118 § 2 kpw kosztami postępowania w tej części obciąża Skarb Państwa;

- przekazuje sprawę oskarżonych o czyn zarzucony im w punkcie 2 aktu oskarżenia do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zabrzu.

Sygn. akt VI Ka 940/14

UZASADNIENIE

Od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 23 lipca 2014r., sygn. akt VII K 76/13 apelację na niekorzyść oskarżonych J. i E. P. wywiódł Prokurator, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu :

- naruszenie przepisów postępowania, które miały wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k., 167 k.p.k., art. 170 k.p.k., 366 k.p.k. i 410 k.p.k., polegające na odstąpieniu od dopuszczenia opinii z ekspertyzy Pracowni Daktyloskopii i Antropologii Instytutu Ekspertyz Sądowych w K., polegającej na stwierdzeniu, czy oskarżona E. P. wynosi pod ubraniem towar, podczas gdy dowód ten jest możliwy do przeprowadzenia, lecz w odległym terminie, a nie jak wskazał Sąd – z uwagi na fakt, iż zakład odmówił przyjęcia zlecenia;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a polegających na przyjęciu, że oskarżeni nie popełnili zarzucanych im przestępstw, podczas gdy wnikliwa analiza środków dowodowych zgromadzonych w sprawie prowadzi do odmiennego wniosku.

W oparciu o powołane wyżej zarzuty apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Apelacja wniesiona przez Prokuratora zasługiwała na uwzględnienie, a wniosek o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji okazał się skuteczny w zakresie czynu opisanego w pkt 2. Nie sposób było bowiem nie zgodzić się z zarzutem, że u podłoża ustalonych przez sąd I instancji przesłanek, które zdecydowały o uniewinnieniu obojga oskarżonych, leży okoliczności i oceny przyjęte, albo bez wyjaśnienia ważnych aspektów sprawy, albo z pominięciem wszystkich przeprowadzonych dowodów. Taki zaś sposób dokonywania ustaleń faktycznych, który pozostawia poza sferą rozważań niektóre istotne dowody i okoliczności z nich wynikające, a z innych nie wyciąga oczywistych wniosków, jest przejawem dowolnej, a nie swobodnej, oceny materiału dowodowego i stanowi naruszenie prawa procesowego.

Dla wykazania wadliwości działania i argumentacji przytaczanej przez sąd I instancji przypomnieć trzeba podstawowe przesłanki zakwestionowanego rozumowania. Z pisemnych motywów wyroku sądu I instancji wynika, że wniosek o braku winy oskarżonych został wyprowadzony z następujących okoliczności:

- na zapisie monitoringu nie jest widoczne, by sylwetki oskarżonych uległy zmianie po wyjściu z przymierzalni;
- oskarżeni przeszli obok kasy bez reakcji ze strony systemu kontrolnego;
- nie jest wiadomo, ile czasu upłynęło od chwili pobytu oskarżonych w hali (...) do chwili kiedy dokonywano przeglądu monitoringu i przeliczenia towaru;
- nie ma zapisu zachowania oskarżonych w sklepie w S..

Wszystkie te argumenty, jakkolwiek trafnie przemawiające na korzyść oskarżonych, nie odnoszą się w wystarczającym stopniu do okoliczności wynikających z odtworzonego zapisu monitoringu, który w związku z pozostawianiem oskarżonych pod zarzutem popełnienia kradzieży ubrań z hali (...) w Z. ma zasadnicze znaczenie w tej sprawie, jako że pozwala na prawidłowe zweryfikowanie twierdzeń oskarżonych odnośnie rzeczywistego powodu ich wizyty w tym miejscu.

Tymczasem Sąd meriti nie wywiązał się należycie z obowiązku oceniania wszystkich dowodów przeprowadzonych w sprawie stosownie do treści art. 410 k.p.k. Sąd ten bowiem nie przeanalizował wnikliwie zarejestrowanego na kamerze przemysłowej zachowania oskarżonych w dniu 27 lipca 2012r. na terenie hali (...). Ocenę tę przeprowadzono bardzo pobieżnie, w sposób zdecydowanie nieodpowiadający wymogom określonym w art. 7 k.p.k. W kontekście ustalenia rzeczywistego powodu bytności oskarżonych w sklepie nie rozważył sąd meriti tego, że oskarżony J. P. do przymierzalni wszedł z większą ilością rzeczy (2 pary spodni C., 2 koszulki i 1 sweter), a wychodząc z niej odłożył tylko 1 parę spodni i jedną koszulkę, nie odniósł się również do tych kwestii, że oskarżony przebywał tam przez bardzo krótki okres nie pozwalający na przymierzenie wziętego towaru, że po jego wyjściu zaraz do kabiny weszła jego żona,

gdzie przebywała również krótko, zaś nagranie z dnia 27 lipca 2012r. wskazało na pustą kabinę po opuszczeniu jej przez oskarżoną, co w powiązaniu z faktem odwieszenia przez oskarżonego na wieszaki mniejszej ilości rzeczy dowodziłoby zabrania tych ubrań przez oskarżoną.

Jest zatem oczywiste, że w tym układzie doszło do obrazy przepisu art. 410 k.p.k., albowiem poza faktyczną podstawą czynionych ustaleń faktycznych znalazły się istotne okoliczności zarejestrowane na kamerze z monitoringu. Niesporne jest przecież, że obraza art. 410 k.p.k. zachodzi nie tylko wtedy, gdy treść jakiegoś dowodu została w całości pominięta, ale także wówczas, gdy pominięcie to dotyczy części dowodu (por. np. postanowienie SN z 11.03.2005 r., V k.k. 319/04, Lex nr 148198).

W sytuacji gdy pominięte okoliczności dotyczyły najistotniejszego dowodu, to jasne jest, że obraza tego przepisu mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku i wywiedziony środek odwoławczy zasługiwał na uwzględnienie.

Wprawdzie na pierwszy rzut oka zapis monitoringu nie potwierdza faktu wynoszenia ubrań przez oskarżonych, co zdaniem Sądu meriti dowodzi o ich niewinności, niemniej analizowanie zapisu w postaci zaprezentowanej w toku procesu zawsze może być dotknięte, wynikającymi choćby z niedoskonałości zmysłów służących ludzkiemu postrzeganiu, wadami, których dostrzeżenie w procesie sędziowskiej oceny bywa bardzo trudne. Dlatego każda realna próba naukowej, obiektywnej weryfikacji ich wiarygodności staje się w procesie dowodzenia winy oczywiście niezbędna. Stąd słusznie wskazuje skarżący w apelacji na dodatkowe możliwości dowodowe, jak choćby możliwość uzyskania powiększonych i jakościowo poprawionych zdjęć z monitoringu sklepu (...), czym zajmuje się Zespół (...) Komendy Wojewódzkiej Policji w K., które pozwolą na rzetelną weryfikację okoliczności, czy, a jeśli tak, to gdzie oskarżona E. P. ukryła zabrane rzeczy wychodząc z hali sklepu.

Tego dowiedzieć się można było także uzyskując informację z Instytutu Ekspertyz Sądowych, z którego to dowód w postaci opinii na tożsamą okoliczność dopuścił sąd meriti.

Odstąpienie przez sąd od przeprowadzenia dowodu z ekspertyzy IES, w sytuacji gdy możliwe było jego przeprowadzenie, było oczywistym błędem. Biorąc pod uwagę bowiem jego znaczenie, w ocenie Sądu II instancji, dowód ten może w istotny sposób wspierać lub podważać tezę aktu oskarżenia i implikować może odmienne ustalenia faktyczne w sprawie niniejszej aniżeli poczynione przez sąd instancji pierwszej. Kwestia ta wymaga więc szczegółowego wyjaśnienia Tym samym, w ocenie Sądu II instancji, zaniechanie przeprowadzenia dowodów wskazanych przez skarżącego w wywiedzionej apelacji zmierzających do ustalenia, czy oskarżona E. P. wyosiła pod ubraniem jakiś towar i znaczenia tego ustalenia dla przedmiotu rozpatrywanej sprawy, uznać należy za obrazę przepisów art. 167 k.p.k. i 366 § 1 k.p.k., nakładających na Sąd orzekający, za pośrednictwem przewodniczącego składu, obowiązek wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy.

Wszystkie wskazane usterki prowadzą do przekonania, że przy ocenie dowodów i dokonywaniu ustaleń faktycznych w tej sprawie, przesądzających o braku przypisania oskarżonym znamion zarzucanego im przestępstwa z pkt 2 w sposób rażąco naruszono przepisy procesowe określające granice sędziowskiej swobody (art. 7 k.p.k.) oraz obligujące do wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności (art. 92 k.p.k.), a także nakazujące wzięcie pod uwagę wszystkich okoliczności wynikających z przeprowadzonych dowodów (art. 410 k.p.k.). Zatem, należało podzielić główne tezy apelacji sprowadzające się do wykazania wad w rozumowaniu sądu instancji pierwszej i niedostatecznego przywiązywania wagi do znaczenia, jakie dla prawidłowej oceny intencji oskarżonych, powinno mieć zbadanie ich zachowania widocznego na zapisie monitoringu. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadzi postępowanie dowodowe i rozważy wszystkie zgromadzone dowody oraz dokona ich wnikliwej oceny, zwracając szczególną uwagę na okoliczności dotychczas pomijane, a podkreślone w motywach orzeczenia Sądu II instancji.

Z kolei w zakresie czynu opisanego w pkt 1, po wniesieniu apelacji, zarzucany oskarżonym czyn na skutek nowelizacji kodeksu wykroczeń stracił status przestępstwa, i stanowi obecnie wykroczenie, co do którego nastąpiło przedawnienie karalności. W orzecznictwie przyjmuje się trafnie, że w takim wypadku, przy apelacji wniesionej na niekorzyść oskarżonego, której kierunku nie można już zmienić, co dotyczy niniejszej sprawy, gdyż zapadł w niej wyrok

uniewinniający, postępowanie apelacyjne podlega umorzeniu (uchwała SN z 12 lutego 1992 r., I KZP 40/91, OSNKW 1992, z. 5-6, poz. 31, oraz postanowienie SN z 18 listopada 1999 r., IV KKN 332/99 - niepubl.).

Z tych względów rozpoznanie apelacji skutkowało koniecznością uchylecia w tej części zaskarżonego wyroku i umorzenia postępowania o ten czyn będący obecnie wykroczeniem, stosownie do treści art. 5 § 1 pkt 4 kpw, z powodu przedawnienia orzekania, którego karalność przedawniła się w dniu 19 lipca 2014r., przy czym o kosztach tego postępowania Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 118 § 2 k.p.s.w.